

IPARJOGI SZEMLE

XXV. évfolyam
Jahrgang

GEWERBERECHTLICHE
RUNDSCHAU

1931 december 12. SZÁM
Nr.

HAVI FOLYÓIRAT
MONATSSCHRIFT

Tagsági járulékként..... 10 P
Jährlicher Bezugspreis

AZ IPARJOGVÉDELMI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

SZERKESZTIK:
SCHRIFTLEITUNG: DR. BÁNYÁSZ JENŐ és DR. FAZEKAS OSZKÁR

Kiadja: az Iparjogvédelmi Egyesület — Herausgegeben von: Verein für Gewerblichen Rechtsschutz, Budapest
V.. Alkotmány ucca 8.

A versenyjogi választott bírászkodásról

Irta: Dr. FAZEKAS OSZKÁR ügyvéd
a Magyar Védjegyszövetség ügyésze

A magasba szökkenő helikopter merészségével hagyta az atavisztikus maradiságot mélyen maga alatt a magyar törvényhozás, amikor, — igaz, hogy közel két évtizedre visszanyúló habozás és halogatás után, — a tisztességtelen versenyről szóló törvényt becikkelyezte. Ezzel az eszmei javakat, — legalább az üzleti verseny keretében, tehát a gazdasági élet legmozgalmasabb területein, — oltalomképes és abszolút jogtárggyá tette. Szakított az eddigi dogmatikus hagyományokkal az az irányvonal is, amely elbírálás tárgyává tette az izolált ügyletek és jogi tények eddigi mesterkélte kategóriáin kívül az üzleti gestió: a versenybeli magatartás egészét, mint egységes jelenséget is, amire eddig csak a házassági, gondnokság alá helyezési stb. perekben volt analógia.

A felröpült helikopter irányítását a törvényhozás szerencsésen megválasztott kezekre bízta: a rendes bíróságokra (az ügyértékre való tekintet nélkül) a kir. Kúriáig és az üzleti versenyben álló hivatáságak szakképviselői keretében létesített jury-re, illetve a kamarai választott bíróságokra. Ezt mutatják a fejlemények, amelyekre visszatekintve most már megállapíthatjuk, hogy az új jogrendszer a törvény szárnyain a szokatlan régiókat nyugodtan emelkedő — és kisebb ingadozásoktól csak itt-ott megzavart — pályán szelte át, eljutva oly magas színvonalra, amilyenről a gyakorlat emberei ezeltől 6—8 évvel még álmodni sem mertek volna.

Minek köszönhetőek a vitán kívülálló úttörő eredmények? Megérdemli e kérdés, hogy elemzésébe bocsátkozzunk, hiszen a leszűrődő tanulságokat a jogalkalmazás tudománya, de a jogpolitika is — analógiák alapján — talán a jogélet más terén is hasznosítani lesz képes.

A törvény a dolog természete szerint csak kevésszámú oly cselekmény tüzetes definícióját adhatta, amelyek konkrét ismérveik alapján már első pillantásra tisztességtelen verseny-cselekménynek minősülnek (reklámszédelgés, utánzás, bitorlás, hírnévrontás, üzleti titok megsértése stb.). De még az ilykép körülhatárolt tényálladékok minősítésénél is: a valóznak a valótlanától, a közhelyszerű kitételeknek a félrevezető megtévesztésektől, a tolerálhatónak a romboló hatásútól való megkülönböztetése a leggyakrabban a szakmabeli közfelfogáshoz igazodik. Úgyiszlóván tisztára az érdekelt szakkörök közfelfogásának a dolga az irányadó distinctio alkalmazása a vitás esetek ama nagy számában, amikor nem a törvény betűje szerinti tényálladék fenn vagy fenn nem forgása, hanem egyszerűen az a kérdés, hogy vajjon ilyen vagy amolyan ügyletszerzési, hirdetési, eladási stb. módszer megfelel-e az „üzleti tisztességnek” vagy azzal ellentétben áll-e?

Sohasem fogja törvény definiálhatni azt, hogy minden egyes elképzelhető viszonylatban mi felel meg az üzleti tisztességnek; ez már csak azért is lehetetlen, mert sem azokat

az üzleti alkalmakat, sem azokat a módszereket, amelyek vita tárgyát képezhetik, kimeríteni nem lehet. De ezenkívül a viszonyok maguk is folytonos változásnak vannak alávetve s így az a szemszög is változik, amelybe az ezekkel kapcsolatos ténykedéseket a közfelfogás beállítja.

Ebből szükségszerűleg következik, hogy a hivatásos jogászokból álló rendes bíróság gyakran nem is lehet abban a helyzetben, hogy — megfelelő segédeszközök hiányában — az ily természetű kérdéseket úgy dönthesse el, hogy a döntés (ami pedig úgy gazdasági, mint etikai szempontból multhatatlanul szükséges) összhangban legyen maguknak a döntés által érintett köröknek a felfogásával. E kérdésben a rendes bíróság mindenkor és mindenütt szakértő megkérdezésére lesz utalva és pedig rendszerint a szakértőzés oly módjára, amelyben ténytanúsítás és értéktétel (szakvélemény) elválaszthatatlanul összefolyik.

Perrendszerű bizonyítási eszközök ezért ilyen esetekben kevéssé kielégítő eredményt képesek produkálni. Tanuk valomlásával a kérdések nem tisztázhatók, mert itt nem 2—3 embernek saját ténye vagy tapasztalata, hanem egyes szakmák legkiválóbbjainak az értéktétele lehet csak irányadó. Ép ezért 1—2 szakértő meghallgatása sem lehet megnyugtató, mert ilyen kérdések nem szaktudás alapján dölnék el, nem szakismeretekre appellálnak, amelyeket szakkönyvekből vagy akár praxisból lehetne meríteni, hanem az ítélő érzőkre, az érdekelt szakmabeli közfelfogására, vagyis igazában arra, amit a „juryzés” alatt szoktunk érteni.

Ez sugalmazta a törvényre az azt a rendelkezését, amely a kamarának módot ad arra, hogy véleményét az eljárás minden szakában a bíróság elé tárja. (Tvt. 41. §.) M'nthogy azonban ez az expediens — nyilván adminisztratív okokból — nem ment át a gyakorlatba, szeritünk minden esetben, amikor szakkörök, szakérdekelték közfelfogása van kérdésben, kötelezővé kell tenni a jury véleményének beszerzését.

Am a rendes bíróságnak a juryvel való érintkezéséből hiányzik a közvellenység. Egyfelől nincs intézményes biztosíték aziránt, hogy már a kérdések feltevése is fején üsse a szöveget, viszont a bíró sincs abban a helyzetben, hogy közvetlenül megfigyelhesse a jury véleményének kialakulását. Rendkívül értékesnek tartja e sorok írója, — gyakorlati megfigyelése alapján, — ép ezért azt a szervezeti újítást, amely a juryzésnél a közvetlenség előnyeit legalább a felek számára biztosítja.

Ama kölcsönhatás mélyítése és fokozása érdekében, amelyet a hivatásos bíróság és a jury egymásra eddig is gyakorolt, a legmelegebben ajánljuk megfontolásra azt az újítást, hogy a jury-tanácsok üléseire — legalább azokban az esetekben, amikor elvi kérdésekről van szó — a választott bíróság elnöki listájába felvett hivatásos bírók is meghívassanak és a jury ülésén tanácskozási joggal, — de szavazati jog nélkül — résztvegyenek. A jogdogmatikai és jogfilozófiai felfogásnak az üzleti élet gyakorlati szempontjai által való megteremkenyítése ép oly biztató előnyökkel kecsegtet, mint amilyen biztató eredmény várható a választott bírói tanács simább

megalakulása és működésének megkönnyítése tekintetében ettől a személyes érintkezéstől, amelyet a legalkalmasabbnak tartunk ama, — szerintünk különben sem sokatmondó — *panasz kiküszöbölésére*, hogy a listába felvett egyes bírák túlgyakran, mások viszont tulitkán szerepelnek elnöki minőségben.

A választott bírói tanács szervezete szinte ideális tökéletességgel valósítja meg a fentebb ismertetett követelmények sikeres megoldásának előfeltételeit, mert a különben hosszadalmas és körülményes bizonyítás útján is csak tökéletlenül leszűrhető szakmabeli közfelfogást (az érdekelt körök üzleti felfogását stb.) a tanácskozás során formálja meg, közvetlenül szinte *készen „szállítja“* az ítélkező bíróságnak. Hiszen a felek, — amennyire ez tőlük függhet, — választási joguk gyakorlásánál a „közfelfogás“ tekintetében természetesen a két ellentétes pólus képviselőjét igyekeznek delegálni, úgy-hogy a hivatásos bírónak, mint elnöknek közvetlen forrásból áll módjában megismerni az illető szak- vagy forgalmi körök felfogásának összhangját avagy szélsőségeit. A tanácskozás — különösen arra hivatott jogási vezetés mellett — ezeknek a felfogásoknak tisztázására és esetleg a szélesebb körökben uralkodó szellem közvetlen kikapogtatása alapján — azoknak megbízható kialakulására vezet. Ennek tulajdonítható a vonatkozó kamarai jelentésekből ismeretes — a kívülálló számára mindenestre meglepő az a jelenség, hogy elenyésző számú kivételektől eltekintve a *választott bírói tanácsok ítélete csaknem mindig egyhangúlag — szavazás mellőzésével — jön létre*. Ebben magasfokú és megnyugtató garanciáját látjuk annak, hogy az „üzleti tisztességről“ alkotott vélemény *úgy jut érvényre, ahogy az az üzleti világban tényleg él*.

Mint hogy a jury tagjait, a kereskedők és iparosok összeségét magában foglaló *kamarai közgyűlés* a saját köréből választja: adva vannak az elérhető *kautélák* abban a tekintetben, hogy a kiválasztottak az érdekelt szaköröknek *legjavát* képviseljék, ami azt jelenti, hogy az „üzleti tisztesség“ mérővesszője is az lesz, amit a *szakkörök legjava* fogadna magára nézve kötelezőnek. Intézményesen ennél többet kívánni nem lehet. Ezzel el van ütve az az ellenvetés is, hogy *a alperes* nem vetette magát alá a választott bírásoknak: *a közgyűlési választás útján az alvetés — közvetve és kollektíve — megtörtént*.

Mint hogy a rendes bíróságok joggyakorlata nálunk a versenytörvény életbeléptetése által — szerves jogfejlődés nélkül, teljességgel tradíciók hiányában — jutott ezeknek az újszerű feladatoknak a sodrába (hiszen még a formalisztikus védjegyjogi oltalom kérdései sem tartoztak a rendes bíróságok hatáskörébe) — komoly veszélyt látnánk abban, ha a választott bírósági hatáskör csorbításával a jogszolgáltatás és az üzleti élet közfelfogása között ezekben a kérdésekben szerencsésen megteremtett közvetlen szerves kapcsolat megzavartatnék, vagy pláne csorbítatnék. Érzékeny *visszaesés* fenyegetné a 6–7 évtizedei joggyakorlat által legbántsóbb kinövésaitől megtisztított üzleti életet, ha — megszakadván ez a szerves kapcsolat — a rendes bíróságok hol itt, hol amott akár igenleges, akár nemleges értelemben oly követelményeket támasztanának, vagy ejtenének el az üzleti tisztesség légürestérbeli fogalmának elképzelt tartalma alapján, amelyek a *való élet* számára idegenek és amelyek — épp ezért — vagy elviselhetetlen béklyókat raknak az üzleti élet múlhatatlanul szükséges szabad mozgására vagy megfordítva: szabadjára engedik annak romboló hatású szélsőségeit.

Aki figyelemmel kísérte e téren az evolúciót, tapasztalhatta, mennyire üdvös hatással volt a rendes bíróságok idevágó joggyakorlatának kifejlődésére az, hogy ítéleteivel az utat úgyszólván az összes fontosabb elvi kérdésekben a sürűben foglalkoztatott és hasonlíthatatlannul gyorsabban eljáró választott bíróság már előre *tracirozta*. Ez annál természetesebb, mert hiszen a trace jelzést minden egyes esetben felsőbbbíróink erre hivatott tekintélyes bírái — mint választott bírósági tanácselnökök — *saját nevükben* jegyezték ellen.

A dolgok lényegét szem elől tévesztő, minden ötletszerű reformjavaslattal szemben elsősorban maguknak a fegyelmezett gondolkodású *érdekelteknek* — de a fenti megfontolások alapján az irányadó *jogászöröknek* is — össze kell tehát fogniok ama felfogás érvényrejuttatása érdekében, hogy a kamarai választott bíróságok *hatáskörét* csorbítanunk nem szabad; ez oly *visszaesést* involválna, amelynek felidézéséért semmiféle komoly tényező a felelősséget nem vállalhatja.

Maradjon ez a hatáskör úgy a fenti elméleti megfontolásokhoz képest, mint különösen az eddigi általában véve kiváló gyakorlati *eredményekre* való tekintettel oly „noli me tangere“, amelynek csak továbbfejlesztése, megerősítése és részleteiben való tökéletesítése képezheti kívánatos reformok tárgyát, amelynek állagához azonban nyúlni nem szabad. Egy pillantás arra a praxisra, amely büntetőbírói bíróságainknál a versenyjogi kérdésekben kialakult *súlyos mementót* idéz fel e tekintetben: a legtöbb esetben egyenesen kétségbeejtő *bagatelizálása* egész vállalatok sorsát érintő kérdéseknek (üzemi és üzleti titok megsértése, egzisztenciális hírvérontás sajtó útján stb.); viszont a másik oldalon *drákói szigor* valóban jelentéktelen horderejű sérelmek esetében! Nem lehet kétség aziránt, hogy az ingadozás annyira végletes szélsőségek között az *üzleti élet gyakorlati felfogásával való kapcsolat teljes hiányára* és arra vezetendő vissza, hogy — sajnos — *büntetőbíróink* egyike sem vesz részt a kamarai választott bírásokban és hogy *a nyomozati, vizsgálati és vádeljárás során sem jut a kamarai jury semmiféle módon szóhoz*.

A fentiekben csak anyagi és eljárási — de kizárólag *jogi* — szemzőből elemeztük a választott bírások elvi kérdéseit, de *a tulajdonképpeni döntő szempontot a gyakorlati megfontolásoknak kell adniok*. A bírások *nem* az irattárak aktahalmazása és nem a döntvénytári nyomtatványok vagy tankönyvek számára dolgozik, hanem a gazdasági élet *legérzékenyebb szerveiben éles és könnyörtelen késsel operál*. Az elevenben való operálásnál a végső szó nem az orvostani tudomány szabályait illeti, hanem a lét vagy nemlét kérdését, végső sorban minden azon múlik: áll-e rendelkezésre oly *szerszám*, amellyel való művelet *időtartamát* a szív kibírja?! Nos hát a *versenybeli magatartás* abban hagyása iránti pereknek 2–3 évi időtartamát — ami a rendes bíróságok 3 fokozatán keresztül pedig *minimum* — az operációs asztalra helyezett élő test szíve *nem bírja ki*. Ezért fordul az esetek 90%-ában a sértett fél ügyével a választott bírósághoz; *nem is volna értelme* számára a legtöbb esetben annak, hogy a pereskedésre csak azért költsékezzék, vállaljon munkát, vészöltséget, kockázatot s felidézze mindazt az ódiomot, ami a perrel rendszerint jár, hogy csak *évek múlva* álljon elő valamiféle változás a versenytárs gesztiójában, holott az üzleti viszonyok maguk *naponta* változnak!

Aki tehát a jogkereső felek sorsát a gazdasági élet posztulátumait is figyelembe veszi és nincsen teljesen elvakulva más szempontok által: ne emelje fel kezét a kamarai választott bíróság ellen!

Joggyakorlat

Munkaadó felelőssége. (Szakismerettel nem bíró ügynök alkalmazása). A bp. kir. törvényszék álláspontja szerint önálló kereskedelmi ügynöknek csak az a kereskedő tekinthető, aki élethivatászerűleg, állandó megbízás alapján foglalkozik kereskedelmi ügyletek közvetítésével, akinek saját cége van, s a megbízóival szemben is bizonyosfokú függetlenséget élvez. Alperesi alkalmazott azzal az eljárásával, hogy minden szakismeret nélkül vállalkozott megrendelések gyűjtésére s e közben oly nagyfokú gondatlanságot tanúsított, hogy az elvesztett minta helyzetét más mintát, a felperesi áru mintáját szereztte be és mutatta fel a megrendeléseknél, a versenytörvény 1. és 9. §-ába ütköző cselekményt követett el, mert el-

járása általában az üzleti tisztességbe ütközik s ezenkívül az alperesi árukat olyan elnevezéssel hozta forgalomba, amelyről a felperesi vállalatot szokták felismerni. Minthogy pedig nevezett ezen cselekményét a reábizott teendők teljesítésében követte el, alperes pedig már a megbízottjának kiválasztásánál gondatlanul járt el, midőn egy szakképzettség nélküli egyént alkalmazott megrendelések gyűjtésére, így alperes nem hivatkozhatik arra, hogy a cselekmény elkövetését a rendes üzleti gondossággal sem előzhette meg. Ennek következtében alperes felelősségét a Tvt. 33. §. 2. bek. alapján meg kellett állapítani és őt az üzleti tisztességbe ütköző magatartás abbahagyására kötelezni. (Bp. tszék. 13. P. 44.261—1930.)*

A Tvt.-be ütköző cselekményt csak szándékosan lehet elkövetni. A megállapított tényállás szerint az alperes eljárát alkalmazottja a Luo név alatt forgalomba hozott akkumulátorokat attól a cégtől vásárolta, amely a Luo-gyárat Magyarországon bizonyos ideig képviselte. Ez a cég az alperes alkalmazottja előtt számlákkal igazolta, hogy Luo-gyártmányt tart, az alperes nem ismerte a S. cég, továbbá a felperes és a Luo-gyár viszonyát és így az alperes ama cselekménye, hogy azt hirdette, hogy Luo-gyártmányokat lehet nála vásárolni, a Tvt.-be nem ütközik még az esetben sem, ha a S. testvérek cég az akkumulátorokat a közte és a Luo-gyár közötti megállapodástól eltérően hozta forgalomba. A Tvt.-be ütköző cselekményt csak szándékosan lehet elkövetni. Ily szándékoság pedig az alperes részéről a 3. hirdetés közzétételénél nem fog fenn. (Bp. Tábla, P. VII. 12.653/34—1930.)

Ötlet — üzleti titok. Az oly *ötlet*, amely nem új és nem eredeti, üzleti titoknak nem minősíthető, mivel vagyoni értéke nincs és így rendszerint (a konkrét esetben bírói megállapítás szerint) pénzért sem értékesíthető. (Bp. tszék. P. XIII. 43.788—1930.)

Az eszmei kár megítélésének jogalapja. A kir. törvényszék a becsatolt hirdappelláció és plakátok alapján tényként állapította meg, hogy az alperes az 1929. év folyamán a védjegyes árujának hirdetésénél jelentékeny propagandatevékenységet fejtett ki. Tekintettel azonban arra, hogy felperes a károsszeget illetően semmiféle pozitív adatot felhozni nem tudott, a törvényszéknek semmiféle támpontja sincs annak megállapítására, hogy az alperes kifogásolt tevékenysége nélkül mennyivel emelkedett volna a felperes üzleti forgalma. A kir. törvényszék ezért az 1923. V. tc. 35. §-a alapján csupán eszmei kár megfizetésében marasztalta el az alperest, mert alperes cselekményét *szándékosan és utánzás útján* követte el s így a 35. §-a alkalmazásának előfeltételei fennforognak és mert kétségtelen, hogy alperes cselekménye a *felperes üzleti érdekeit veszélyeztette* és alkalmas volt arra, hogy a felperes üzletmenetét *hátrányosan befolyásolja*. (Bp. kir. tsz. 13. P. 42.260—1929.)*

Közlésben közölt adatok a címzett értelmezésének elgondolása alapján mérlegelendők. Felperes keresetét arra alapította, hogy alperes a pályázati kiírásokra adott költségvetésekben „B. B. W.” rendszerű gőzkazán megjelölést használta. A bíróság a kérdés eldöntésénél súlyt helyezett annak a megállapítására, hogy a költségvetés adatai a nyilvánosságának vagy a versenytárgyalást *kiró pályázati bizottságnak* voltak-e szánva és hogy azok, akik az alperestől költségvetést kértek, tisztában voltak-e azzal, hogy a költségvetés alapján milyen gyártmányú kazánok szállítatnak s így foroghatott-e fenn tévedés az irányban, hogy az ajánlat G.-gyári kazánra, vagy esetleg eredeti külföldi „B. W.” kazánra vonatkozik. Minthogy bizonyítást nyert az a körülmény, hogy a szereplő cégek — amelyeknek vezetői és tulajdonosai gépészmérnökök és más szakemberek — teljesen tisztában voltak azzal, hogy alperes a saját kazánjait fogja szállítani, s hogy a „B. B. W.” rendszerű megjelölés csupán a pályázati kiírást akarja idézni, továbbá beigazolódtott az is, hogy alperes a „B. W.” megjelölést más alkalommal sem áru megjelölésére, sem üzleti vállalata körében nem használta s a költségvetéssel egyidejűleg adott rajzán sem szerepel a „B. W.” jelzés, a pályázati kiírás fenti idézéséből pedig felperesre jogsérelem nem hárulhatott, a bíróság alperessel szemben a tisztességtelen verseny tényálladékát nem találta megállapíthatónak, ennek következtében felperest keresetével elutasítja. (Bp. tvsz. 13. P.

36.094—1930. A kir. ítélőtábla az első bíróság ítéletét helybenhagyta. P. VII. 3908—1931.)

Ugyanazon cselekmény abbahagyására alperest más és más bíróság, — más és más felperes újabb ítélettel nem kötelezheti. A budapesti kir. tsz. ítélete szerint nem is lehet vitás, hogy ugyanazon cselekmény abbahagyására alperest más és más bíróság, más és más felperes újabb keresetére, újabb és újabb ítélettel nem kötelezheti. Emellett felperesek, ha más-ként nem, jogi képviselőjük azonossága folytán, tudomásul is bírtak a jogerős ítélearról, tehát nem tekinthetők jóhiszeműeknek. (Bp. kir. tsz. 13. P. 51.730/8—1930.)*

Valamely érdekképviselő és annak egyes tagjai nem tekinthetők azonos feleknek. Alperes a peres eljárás során felvetette azt a kifogást is, hogy felperesek lényegileg azonosak a választott bíróság előtt fellépett felperessel és hogy a jelen per nem egyéb, mint kijátszása annak a bírói joggyakorlatnak, hogy aki a választott bíróság előtt perelt, az utólag kártérítési igénytel nem léphet fel, a rendes bíróság előtt. Ezt a kifogást a bíróság nem fogadhatta el. A szövetség felperesként való fellépése azzal a joghatással volt úgy a szövetség valamennyi tagjára, mint minden más szakmabeli versenytársra, hogy az abbahagyás iránt sem egyidejűleg, sem utólag pert nem indíthattak. Nincs azonban kizárva az olyan eset, hogy valamely erkölcsi testület lép ugyan fel felperesként az abbahagyás iránt, de ugyanazon cselekmény folytán egyes versenytársaknak származott súlyos kára. Ezek azon a címen, hogy annak az erkölcsi testületnek a tagjai, nem üthetők el káruk perbeli érvényesítésétől. (Bp. kir. tsz. 13. P. 51.730/8—1930.)*

Idegen nevek jogosulatlan feltüntetése. Felelősség. Alperesnek az a cselekménye, hogy az árjegyzékben az „Audi” név után zárójelbe a „Frangó” nevet tette, noha a „Frangó” jelzésű antenna villámhárítót más cég gyártja, mint az „Audi”, kimeríti a Tvt. 9. §-ában körülírt cselekményt. Az a cselekmény pedig, hogy az alperes segédje, F. Gy.-nek „Frangó” elnevezéssel idegen gyártmányt adott el, a Tvt. 1. §-ába ütközik. A felelősség kérdésében a bíróság megállapítja, hogy *teljesen valószínűtlen, hogy helyes és komoly utasítás esetén az áru eladásában anyagilag érdektelen segéd ily eladást eszközölne*. Alperes ama védekezése, hogy az „Audi” vagy a Frangó-gyártmány értékeesebb-e, teljesen közömbös, mert a „Frangó” mindenesetre értékes gyártmány, mert különben az alperes az „Audi” gyártmány mellett nem tüntette volna fel a gyártmányt, mert továbbá tisztességes kereskedő egy árut nem népszerűsít akként, hogy egy ismert márkás árura utal. Ezt a kereskedői tisztességre súlyt helyező kereskedő akkor sem teszi, ha az általa népszerűsíteni kívánt áru az értékeesebb, mert, itt nem az érték a döntő, hanem az, hogy a vevőközönség összetévesztheti a népszerűsíteni kívánt árut az általa jól ismert márkás áruval. És ugyancsak közömbös, hogy az „Audi” magyar gyártmány-e, mert a Tvt.-be ütköző módon magyar gyártmányú áruval sem szabad üzleti versenyt folytatni. (Bp. I. T. 13.881—1930.)

Versenytárs. Tekintettel arra, hogy a peres felek budapesti kereskedők, tekintettel továbbá arra, hogy sokszorosító készülék és az ahhoz szükséges vegyszerek eladása úgy az optikus és fotókereskedő felperes, mint a kő- és könyvnyomdász alperes üzlete körébe besorozható, tekintettel végül arra, hogy úgy a felperes, mint az alperes ugyanazon külföldi gyár képviselőinek megszerzésére törekedtek, a kir. ítélőtábla megállapította, hogy ezen sokszorosító készülék és az ahhoz szükséges vegyszerek értékesítése, de különösen a *képviselő megszerzése* szempontjából a peres felek versenytársaknak tekintendők és pedig tekintet nélkül arra, hogy üzletük egyébként nem azonos tárgyú és nem hasonló vállalat. (Bp. I. T. P. VII. 202—1931.)

Hírnévrontás. Egy a képviselőt elnyerni kívánó versenytársnak egy másik versenytársra — ki a képviselőt megszerzésére ugyancsak törekszik, — vonatkozó ama állítása, hogy az *annál a szoros viszonytól fogva, amelyben az előző és csődbejutott képviselőhöz állott, nem alkalmas arra, hogy a vevőkörnek a kifogásolt szállítások folytán megrendült bizalmát megszilárdítsa*, alkalmas arra, hogy a versenytárs jóhírnevét és üzletérdekeit veszélyeztesse. Közömbös, hogy *megfelel-e a valóságnak*, hogy az előző képviselő tényleg rossz

árut szállított-e a vevőknek, mert ebből arra következtetni, hogy a versenytárs is rossz árut fog szállítani, még abban az esetben sem lehet, ha a képviselőt elnyerni óhajtó versenytárs az előző képviselővel rokonságban áll. Közömbös, hogy alperes maga írta-e a levelet és a levél elküldése előtt ismerte-e annak tartalmát, mert a levél megírását az alperes bízta a tanuként kihallgatott K . . . -ra és így az alperes magánjogi felelőssége a Tvt. 33. §-a alapján megállapítandó, mert K . . . -nak az alperestől származó egyszerű (ad hoc) megbízatása keretében elkövetett cselekménye egy tekintet alá esik a vállalat alkalmazottja által elkövetett cselekménnyel és mert az alperes arra sem hivatkozhatik, hogy a cselekmény elkövetését a rendes üzleti gondossággal nem előzhette meg, mert az alperesnek módjában állott volna a levelet elolvasni, vagy ha németül nem tud, a levelet elküldés előtt lefordíttatni. A levél elküldése előtt a levél tartalma iránt nem érdeklődő alperes nem hivatkozhatik arra, hogy kellő üzleti gondosságot fejtett ki. Az alperes tehát a Tvt. 13. §-ába ütköző cselekményért felelős, ha nem is ő, hanem megbízottja követte el. Ezekután azt a kérdést kellett elbírálni, hogy az alperes nevében írt levél a felperesre vonatkozott-e és a levél tartalmából fel lehetett-e ismerni, hogy az a felperesre vonatkozik? Mielőtt a kir. ítéletábra a felvetett kérdést eldöntené, előrebocsátja, hogy nincs ügydöntő jelentősége annak, hogy az alperes tudomással bírt-e arról, hogy a felperes a levél megírása idején a képviselőt elnyerte-e és tudomással bírt-e arról, hogy a felperes sógora a megszűnt „Esta“ Fotóipari Rt. W. nevű volt ügyvezető-igazgatójának; lényeges jelen esetben, hogy K . . . -nak volt-e ezekről tudomása, mert a levelet nem az alperes, hanem K. írta és mert K. által a saját tudomása alapján, de az alperes nevében írottakért a fentiek szerint, az alperes felelősséggel tartozik. A kir. ítéletábra megállapította, hogy a K. által az alperes megbízásából és nevében írt levél a felperesre vonatkozott. És hogy azon személy által, akihez a levél iratott, fel is volt ismerhető, hogy az a felperesre vonatkozik, az megállapítható abból, hogy a berlini cég a bécsi képviselőt tette át a levelet, ez a képviselő tudta, hogy a levél, legalább is részben, a felperes ellen szól, épp ezért küldte be a levelet felperesnek. (Bp. I. T. P. VII. 202/14—1931.)

A nem vagyoni kár összegekről megállapításánál figyelemmel volt a kir. ítéletábra a felek vagyoni helyzetére, figyelembe vette, hogy nagyobb károsodás a felperest még erkölcsi szempontból sem érte, mert a képviselőt a felperestől meg nem vonatot, de tekintettel volt arra is, hogy az alperes épp ahhoz a céghez iratta a felperes jóhírnevét veszélyeztető levelet, amely cég bizalmára a felperesnek, mint képviselőnek (vagy leendő képviselőnek) szüksége volt. (Bp. I. T. P. VII. 202/14—1931.)

Carborundum a Kamara megítélése szerint nem szabadjegy. Az a körülmény — így szól a kamarai szakvélemény —, hogy idők folyamán más versenytársak is alkalmazták eszszólóárúik megnevezésére a „Carborundum“ szót, hogy továbbá ez a mind több és több versenytárs által használt megjelölés azt eredményezte, hogy a fogyasztók egy tekintélyes része az idézett elnevezésben egy általánosan használt árunév megjelölést látott és azt ilyen értelemben keresték és fogadták el, — még nem szolgáltatott okot arra, hogy az elnevezést eredetileg használó védjegy tulajdonos szerzett jogait megsemmisítsék és az általa kreált elnevezést szabad árujegygyé, közkinccsé tegyék. A kamara következetesen elfoglalt álláspontja szerint ugyanis mindaddig, amíg a versenytársak még oly csekély része az áru eredeti származásáról tudomással bír, amíg határozott tudomással bír arról, hogy a „Carborundum“ névvel ellátott áruk egy bizonyos meghatározott vállalatból származhatnak, a védjegy, az ily megnevezés még nem vesztetheti el védjegy karakterét és így egy üzletember, egy vállalat részéről kizárólagos használati joggal lefoglalható. (Bp. kamara 12.968—1930. szakvéleménye.)

A „retorta faszén“. A budapesti kereskedelmi és iparkamara választott bírósága konkrét esetben kimondta, hogy retorta „faszén“ elnevezés alatt csak olyan faszenet szabad forgalomba hozni, amelyet falepároló gyárban állítottak elő. Az olyan faszenet, amelyet erdőben, kiegészítés útján állítottak elő,

csak erdei (boksza) faszén elnevezés alatt szabad forgalomba hozni. (Bp. kamara, 12.153—1931.)

Versenytárs. Hasontárgyú tervezési munkálatokkal foglalkozó, s a tervezői munkálatokon kívül, a terveknek műszaki kivitelezésével is foglalkozó mérnök és gyári vállalat — versenytárs, a tervezői munkálatok tekintetében mint azonos tárgyú és hasonló vállalatok tekintendők, ennél fogva a kir. ítéletábra a peres felek versenytársi minőségét vállalatuk tárgyának, a tervezői munkálatok tekintetében fennálló azonoságánál fogva, valamint arra való tekintettel, hogy a felperesnek mérnöki foglalkozása a közzelfogás szerint ipari természetű és szabad foglalkozást képez, megállapíthatónak találta. (Bp. I. T. 4656—1931.)

Versenyző célzat. (Jóhiszeműen, jogszerűnek vélt sérelem). Alperes levélben figyelmeztet egy portált készítő üzlettulajdonost, hogy felperes tervei az ő mintavédelmet élvező portáljának az utánzata. A szakértő megállapítja, hogy ha a felperes által tervezett portál, ha nem is sérti az alperesi mintavédelmet, oly erős hasonlóságot mutat, amely azt a látszatot kelti, mintha valóban az alperesi mintavédelem megsértéséről volna szó. A tábla nem állapítja meg alperes eljárásában a meg nem engedett versenyeselekményt. Alperes magatartása nem szolgált versenyési céll, jóhiszeműen jogszerűnek vélt sérelmet kívánt orvosolni és így felperes keresete tényleg hiányában, jogos alappal nem bír. (Bp. ítéletábra 4656—1931.)

Mintavédelem a — versenyjog alapján. Amennyiben valamelyik gyáros vagy akár bérmunkával dolgozó nagykereskedő a piacon egy jellegzetes mintájú kendőt már bevezetett, ezzel olyan előnyt szerzett magának, amelytől a versenytársa által nem fosztható meg az általa gyártott minták egyszerű letutázása. De különösen megállapítható a tisztességtelen verseny tényálladéka oly esetben, amikor megállapítható, hogy az utánzott kendőket a versenytárs kisebb nagyságban is készítette és olcsóbban árusította, mely eljárás különösen alkalmas az átlagos vevőközönség megtévesztésére és a versenytárs vevőinek elvonására. Tényként állapította meg szakértők véleménye alapján a bíróság azt, hogy a kereskedővilágban éppúgy, mint a fogyasztóközönség körében is a frottirkendőket azok jellegzetes bordürmintái alapján szokták megkülönböztetni és vásárolni és egy-egy jól bevezetett minta a kendők forgalmát jelentékenyen emeli. (Bp. kir. tsz. 49.144—1930.*)

A hirdetésnek minden tekintetben fednie kell a valóságot, tehát a kedvező vételnek, a különösen előnyös vásárlási alkalmnak a lehetőségét is. A konkrét eset elbírálásánál a Jury figyelembe veszi a hirdetés időpontját, továbbá a hirdetett áruk mennyiségét, a versenytárs üzletmenetét, abból a szempontból, vajjon feltételezhető-e, hogy a versenytárs a hirdetést követő napokban már a hirdetett „olesó áru“ felett nem rendelkezik. (J. 1783/17—1925.)

Jogosulatlan céghasználat. A Kt. 11. §-a szerint kereskedők, kik üzletüket egyedül folytatják, cégül saját polgári nevüket és pedig legalább vezetéknévüket kötelesek használni, cégükhöz csak olyan toldatot csatolhatnak, melyek a személy, vagy üzlet közelebbi megjelölésére szolgálnak. Minthogy a „Mercur“ toldat alperesnek sem nevével, sem üzletkörével semmi összefüggésben nincsen, ezen toldat használata a cég valódiság elvébe ütközik, azonkívül túl hangzatos, alkalmas arra, hogy alperes üzletét a hasonló vállalkozások köréből indokolatlanul kiemelje. A kir. törvényszék a Tvt. 7. §-a alapján marasztalta el alperest és az őt meg nem illető „Mercur“ toldat használatától eltiltja. (Bp. tsz. 46.265—1930.)

Nyomatvány, vagyis sajtóközlemény útján elkövetett cselekmény. A Tvt. 35. §-ának rendelkezésére tekintettel, szándékosság hiányában is alapul szolgálhat a nem vagyoni kár (elégtétel) megítélésére. (Bp. ítéletábra 4970—1931.)

*) Nem jogerős.

Felelős szerkesztő: dr. Fazekas Oszkár
Felelős kiadó: Csillag Tibor

Szerkesztőség: V. Alkotmány ucca 8., III. em.
Aut. 264—03

Kiadóhivatal: VII. Erzsébet körút 5., I. em.
Telefón: József 462—99